

Postup pořízení a zpracování výsledků voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR okrskovou volební komisí na počítači

Stažení programu z Internetu:

- Soubor **PSokrsek_demo.exe** uložte do adresáře na disk nebo technický nosič; tímto jste připravili instalaci pro fiktivní obec **999999** a okrsek **999**.

Instalace programu – demoverze – instalace musí být prováděna pod uživatelem Windows, pod kterým bude program spouštěn:

- Upozorňujeme, že program je určen pro operační systémy Windows 10 a 11.
- Spustíte **PSokrsek_demo.exe** z technického nosiče nebo adresáře, kam jste si instalaci nakopírovali.
- Dále komunikujete s instalačním programem:
 - při první instalaci jakéhokoli programu pro zpracování výsledků hlasování, resp. po odinstalování všech dříve instalovaných volebních programů, lze vybrat adresář pro instalaci všech volebních programů, a proto věnujte pozornost informacím zapsaným v úvodním okně instalačního programu - vyberte disk pro uložení programů dle výběru (standardně C), potvrďte klávesou **Enter**, tlačítkem **Změnit adresář** můžete změnit adresář, kam budou programy instalovány, pokračujte tlačítkem **Pokračovat**;
 - zadejte číslo obce **999999** a okrsku **999**, údaje vždy potvrďte klávesou **Enter**; pokračujte stisknutím tlačítka **Instalovat**.
 - instalační program vytvoří na ploše ikonu **PS-Pořízení 00999**, současně vytvoří v nabídce Start podnabídku **Volby2025** se zástupci **PS-Pořízení 00999 a Odebrat2025** (program pro odinstalování programu).
- Zkontrolujte, zda je v pořádku datum a čas; datum a čas je součástí tisknutých zápisů a příloh.
- Volbou **Nápověda - Zkušební tisk** si můžete ověřit správnost tisku před zpracováním výsledků.

Spuštění programu:

- Pokud jste použili standardní postup instalace, najdete zástupce pro spuštění programů na ploše a v nabídce Start - Volby2025.
- Program spustíte dvojím kliknutím na ikonu **PS-Pořízení 00999**.
- Úvodní obrazovka má dvě menu (**Okrsek** a **Nápověda**); ve spodní části je zobrazena identifikace okrsku. V menu **Okrsek** můžete data pořídit a kontrolovat, data exportovat na technický nosič pro přebírací místo ČSÚ, vytisknout zápis okrskové volební komise, vytisknout pomocný sčítací arch pro počítání přednostních hlasů pro jednotlivé kandidáty.
- V nabídce **Pořízení a oprava dat** (zkratková klávesa F2) zapisujete dle záložek:
 - **T/4 - odd. I.** vyplnění údajů o průběhu hlasování (kromě údaje o termínu konání voleb - tento je doplněn automaticky) (tiskopis T/4a - část I.);
 - **T/4 - odd. II** pořízení údajů u části II. tiskopisu T/4a včetně zaškrtnutí stran, které získaly alespoň jeden platný hlas;
 - **Příloha č. 1** pořízení údajů z Přílohy č. 1 k tiskopisu T/4a (počtu hlasů za jednotlivé volební strany, které získaly alespoň jeden platný hlas, pořízení přednostních hlasů pro kandidáty);
 - **T/4 - odd. III** vyplnění údajů o komisi k podepsání a předání zápisu (tiskopis T/4a - část III).
- Všechna kontrolní čísla, násobky a poslední číslo kandidáta, který získal přednostní hlasy, jsou vypočítávány automaticky. Tyto funkce však zaručují pouze formální výpočet, věcnou správnost údajů musí členové komise zkontrolovat sami (např. přehození hlasů pro kandidáty, špatně zadaný počet obálek aj.).
- Po formuláři se pohybuje klávesou **Enter** (vždy na následující údaj), nebo klávesou **TAB** ve směru dopředu, kombinací kláves **SHIFT+TAB** ve směru dozadu (v rámci jedné záložky) nebo šipkami, dále kurzorem myši a stisknutím levého tlačítka na pozici údaje, který chcete editovat. Mezi záložkami se pohybuje umístěním kurzoru myši na název záložky a následným stisknutím levého tlačítka myši, nebo pomocí kláves **PageUp** a **PageDown**.

Pořízení a oprava dat:

- Před zahájením zpracování zápisu OVK T/4a a jeho přílohy č. 1 je nutné, aby okrsková volební komise ověřila, zda má k dispozici poslední stav přehledu odvolaných kandidátů, tj. stav k zahájení hlasování, odvolaným kandidátům nemohou být přiznány přednostní hlasy.
- Každý zapsaný údaj potvrďte klávesou **Enter**.
- Nejdříve vyplňte na záložce **T/4 - odd. I** základní údaje o průběhu hlasování jako např. hodina zahájení hlasování, případné důvody odročení atd., nehodící se texty (označené *) program automaticky přeškrtně podle Vámi vyplněných údajů na této záložce.
- Na záložce **T/4 - odd. II** vyplňte údaje pro zápis T/4a odd. II týkající se počtu osob zapsaných do výpisu ze seznamů, počtu vydaných úředních obálek, odevzdaných úředních obálek a celkového počtu platných hlasů ve volebním okrsku. Po pořízení posledního údaje označte (zaškrtněte) politické strany, politická hnutí a koalice, které získaly alespoň jeden platný hlas. Kontrolní čísla jsou vypočítána automaticky.
- Po zaškrtnutí volebních stran pokračujte zapsáním počtu hlasů pro stranu celkem a přednostních hlasů pro jednotlivé kandidáty na záložce **Příloha č. 1**, a to vždy pro stranu, jejíž název je zobrazen v horní části obrazovky. Hlasy zapisujete postupně dle pořadí na hlasovacím lístku. Věnujte pozornost výběru strany a pořadí (jménu)

kandidáta, předejdete tak nesprávnému zadání hlasů jiným kandidátům. Výběr strany můžete provést po stisknutí tlačítka ▼ vpravo od názvu strany a výběrem strany z rozvinuté nabídky.

- Při pořizování jsou data interaktivně kontrolována a uživatel je o případných nesrovnalostech informován prostřednictvím chybových hlášení (po stisku *Ignorovat* nebo *Pokračovat* je možno pořizovat údaje dále bez opravy, chyba v datech však zůstává).
- Na záložce *T/4 - odd. III* zadejte údaje z části III tiskopisu T/4a vč. jmen všech členů komise přítomných podpisu zápisu (jméno zapisovatele se zapisuje do samostatné kolonky). Je kontrolována vyplněnost všech položek (vč. položek pro jména členů komise) kromě údaje o dále přítomných osobách.
- Ukončení pořizování zápisu můžete provést stiskem klávesy *F2*, případně stisknutím tlačítka *Uložit* na záložce *T/4 - odd. III*. Po uložení dat je spuštěn a zobrazen kontrolní chod, který je možné vytisknout tlačítkem *Tisk*.
- Chyby signalizované kontrolami opravíte znovu v nabídce *Pořízení a oprava dat*.
- Pokud jsou data bez chyb, je ihned po pořízení umožněno provést export dat a tisk zápisu OVK.

Kontroly dat:

- Program obsahuje dva stupně kontrol, tzv. interaktivní a dávkové. Interaktivní jsou prováděny okamžitě po zápisu údaje a stisknutí klávesy *Enter*, dávkové se vykonávají po spuštění všech kontrol v samostatné nabídce menu *Okrsek*, volba *Kontroly* (zkrácená volba *F3*) a při ukončení pořizování dat tlačítkem *Uložit*.
- Chyby jsou dále rozděleny na propustitelné (chyby P* uvedeny v části b) v seznamu chyb níže), upozornění (informativní chyby I* uvedeny v části c) v seznamu chyb níže) a závažné (chyby Z* uvedeny v části a) v seznamu chyb níže). Pokud údaje signalizované jako propustitelné chyby nebo upozornění odpovídají zjištěné skutečnosti, nesnažte se je odstranit, jde spíše o logickou správnost údajů, která může signalizovat např. špatné pořízení údajů formálně vyhovující kontrolám (export viz následující bod).
- Obsahují-li data závažnou chybu, nelze data exportovat ani vytisknout zápis a je nutné zjistit příčinu a údaje opravit. Upozornění a propustitelné chyby nemají vliv na export dat a tisk zápisu. **Seznam chyb je uveden níže a najdete jej i v nápovědě a v úplném návodu k programu.**

Výstup pro přebírací místo ČSÚ (PM):

⇒ Výstup pro PM je rozdělen do dvou fází, a to uložení dat na technický nosič a vytisknutí dvou stejnopisů zápisu T/4a a všech příloh č. 1.

⇒ Vlastní výstup provedete dle následujícího postupu (toto lze provést pouze na zápisu bez závažných chyb):

- Export umožněn přímo po ukončení pořizování nebo vyberte z menu *Okrsek* nabídku *Export dat a tisk zápisu*, informaci o povolení tisku a zápisu a informaci o založení technického nosiče potvrďte tlačítkem *OK*.
- Vyberte zařízení (popř. adresář), na které chcete exportovat data, stiskněte *OK* a přečtěte si následující informaci o provedení exportu. Zkontrolujte přítomnost souboru správného jména na technickém nosiči (jméno souboru je složeno z písmen "OP", čísla obce a čísla okrsku [OP999999.00999], obsah souboru není čitelný).
- Je proveden automatický tisk celého zápisu v počtu kopií dle Vašeho zadání a zároveň je zobrazen na obrazovce (preview). Tisk T/4a můžete opticky zkontrolovat proti vytisknutému zápisu (v zobrazeném zápisu lze listovat klávesami *PageDown* a *PageUp* nebo stiskem tlačítek ► nebo ◀, text na obrazovce posunete pomocí přetáčecí lišty vpravo nebo dole). Po stisknutí tlačítka s tiskárnou můžete volit tiskárnu, počet kopií a vybrat konkrétní stránky pro tisk; případný další tisk spustíte stiskem tlačítka *Tisk*. Okno prohlížeče nezavírejte, nejdříve zkontrolujte správnost a úplnost všech tisků.
- **Po ukončeném tisku zkontrolujte náležitosti vytisknutých tiskopisů, a to i z hlediska obsahové správnosti údajů**, pokud jste neopustili okno Preview, můžete opakovat tisk potřebné stránky.
- Tlačítkem *Zavřít* ukončíte prohlížení zápisu (preview).
- **POZOR - v patičce všech stran zápisu a přílohy je kromě základních identifikací také uvedeno souhrnné kontrolní číslo, číslo strany a počet všech stran zápisu a datum a čas tisku zápisu. Na všech stranách zápisu musí být shodné údaje v patičce (kromě aktuálního čísla strany). Na přebírací místo lze odevzdat s technickým nosičem pouze zápis, který je vytisknut současně při exportu!**

Upozornění - Při opakovaném exportu je nutno znovu vytisknout celý zápis.

⇒ Zápis T/4a a všechny jeho přílohy doplňte a podepište na obou stejnopisech (pozor na počet podpisů, zapisovatel se podepisuje ve zvláštní kolonce).

Co předáváte přebíracímu místu ČSÚ:

⇒ **jeden ze dvou stejnopisů** zápisu T/4a, vč. příloh č. 1 a další přílohy (jejich počet je uveden na přední straně zápisu T/4a) – **vše podepsané**;

⇒ **technický nosič s daty**, pokud jste úspěšně zpracovali výsledky na počítači.

Přejeme Vám klidnou a bezchybnou práci při zpracování výsledků hlasování ve volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.

Seznam chyb v datových souborech

Pozn.: Ve vysvětlení kontrol je uváděn odkaz na příslušnou kapitolu Pokynů pro okrskové volební komise (dále jen "Pokyny").

a) závažné chyby, jedná se o chyby, které musí být před vytvořením zápisu opraveny; je nutno zkontrolovat hodnoty (postup zjištění) a opravit dle skutečnosti:

Číslo	Vysvětlující text
Z08	Vydáno více obálek než je počet zapsaných voličů Počet voličů, kterým byly vydány úřední obálky, musí být menší nebo shodný s počtem osob zapsaných do výpisů ze stálého a zvláštního seznamu voličů celkem (<i>kap. 7 Pokynů</i>).
Z15	Zakroužkovaná strana nekandiduje v tomto kraji (číslo) Na tiskopise T/4 je zakroužkováno (strana dostala platný hlas) číslo strany, která v tomto volebním kraji nekandiduje - kontrola na registr kandidátních listin (<i>kap. 11 Pokynů</i>).
Z17	Strana nekandiduje v tomto volebním kraji Příloha č. 1 k tiskopisu T/4 je vyplněna pro stranu, která v tomto volebním kraji nekandiduje, kontrola proti registru kandidátních listin (<i>kap. 11 Pokynů</i>).
Z19	Počet hlasů pro stranu > počet hlasů celkem Počet platných hlasů pro každou stranu musí být menší nebo roven počtu platných hlasů ve volebním okrsku celkem (<i>kap. 11 Pokynů</i>).
Z20	Součet hlasů pro strany je různý od počtu hlasů celkem Součet platných hlasů pro jednotlivé strany (uvedený na příloze č. 1) se musí rovnat počtu platných hlasů ve volebním okrsku celkem (uvedený na tiskopise T/4) (<i>kap. 10 a 11 Pokynů</i>).
Z22	Počet hlasů pro kandidáta > počet hlasů pro stranu (kand. číslo) Počet přednostních hlasů u kandidáta musí být menší nebo roven počtu hlasů pro stranu (<i>kap. 13 Pokynů</i>).
Z24	Součet hlasů kandidátů > 4 * počet hlasů pro stranu Součet přednostních hlasů pro všechny kandidáty každé strany smí být roven maximálně čtyřnásobku počtu hlasů pro tuto stranu (<i>kap. 13 Pokynů</i>).
Z26	Přednostní hlasy u nekandidujícího kandidáta (číslo) Na příloze č. 1 k tiskopisu T/4 má vyplněny přednostní hlasy kandidát s pořadovým číslem větším, než je maximální pořadové číslo kandidáta na hlasovacím lístku strany (<i>kap. 13 Pokynů</i>).
Z34	Nevyplněn / chybný některý z údajů na záložce T/4 - odd. III (seznam položek) Na záložce <i>Zápis - odd. III</i> není vyplněn nebo je vyplněn chybně některý z doplňovaných údajů (<i>kap. 14 Pokynů</i>): a) není vyplněn počet členů komise celkem; b) není vyplněn počet přítomných členů komise; c) počet přítomných členů není nadpoloviční většina; d) počet přítomných členů > než celkový počet; e) není vyplněno jméno pověřené osoby; f) není vyplněno jméno zapisovatele; g) není vyplněno jméno ostatního člena komise.
Z37	Chybí příloha č. 1 k T/4 pro stranu (číslo) Pro zakroužkovanou stranu na tiskopisu T/4 neexistuje příloha č. 1 k tiskopisu T/4 nebo je vyplněna pro stranu s nulovým počtem platných hlasů (<i>kap. 11 Pokynů</i>).

b) propustitelné chyby, jedná se o chyby, které mohou nastat jen v opravdu výjimečných případech, lze je propustit po ověření správnosti zjištění a zápisu údaje:

Číslo	Vysvětlující text
P01	Počet zapsaných voličů je roven nule Počet osob zapsaných do výpisů ze stálého a zvláštního seznamu voličů celkem nesmí být roven nule (<i>kap. 6 Pokynů</i>).

- P02 Vydané obálky jsou rovny nule
Počet voličů, kterým byly vydány úřední obálky, nesmí být roven nule (*kap. 7 Pokynů*).
- P03 Odevzdané obálky jsou rovny nule
Počet odevzdaných úředních obálek nesmí být roven nule (*kap. 8 Pokynů*).
- P04 Odevzdáno více obálek, než bylo vydáno
Počet odevzdaných úředních obálek musí být menší nebo shodný s počtem voličů, kterým byly vydány úřední obálky (*kap. 8 Pokynů*).
- P05 Platné hlasy celkem jsou rovny nule
Počet platných hlasů ve volebním okrsku celkem nesmí být roven nule (*kap. 10 Pokynů*).
- P06 Více platných hlasů, než je odevzdaných obálek
Počet platných hlasů ve volebním okrsku celkem musí být menší nebo shodný s počtem odevzdaných úředních obálek (*kap. 10 Pokynů*).

c) upozornění (informativní hlášky), jedná se o chyby upozorňující na méně pravděpodobné jevy, které ale mohou nastat; zkontrolovat, zda podezřelé hodnoty opravdu odpovídají reálně zjištěnému stavu:

Číslo	Vysvětlující text
I01	100% volební účast Voleb se zúčastnily všechny osoby zapsané do výpisů ze stálého a zvláštního seznamu voličů celkem - zkontrolovat, zda se opravdu voleb zúčastnily (tj. byly jim okrskovou volební komisí vydány úřední obálky pro hlasování) všechny osoby zapsané do výpisů ze seznamu voličů (tj. u všech voličů ve výpisech si komise učinila záznam o vydání úřední obálky). Zkontrolovat správné zjištění údajů o vydaných úředních obálkách a počtu osob v seznamech voličů (<i>kap. 6 a 7 Pokynů</i>).
I02	Odevzdaných obálek je méně než 80 % vydaných Odevzdaných úředních obálek je méně než 80 % vydaných úředních obálek a absolutní rozdíl je větší než 10 - zkontrolovat správnost zjištění a zapsání údajů o odevzdaných a vydaných obálkách (<i>kap. 7 a 8 Pokynů</i>).
I03	Počet zapsaných voličů ≥ 2000 Počet osob zapsaných do výpisů ze stálého a zvláštního seznamu voličů celkem nesmí být větší nebo roven 2000 - zkontrolovat zjištění údaje o počtu osob v seznamu voličů - zkontrolovat správnost zjištění a zapsání údajů o odevzdaných obálkách, příp. i počtu osob v seznamu voličů (<i>kap. 6 Pokynů</i>).
I04	Malá účast v hlasování Voleb se zúčastnilo méně než 10 % osob zapsaných do výpisů ze stálého a zvláštního seznamu voličů celkem a současně vydaných obálek je méně nebo rovno 150 (<i>kap. 6 a 7 Pokynů</i>).
I05	Platných hlasů je méně než 90 % odevzdaných obálek Počet platných hlasů ve volebním okrsku celkem je méně než 90 % odevzdaných úředních obálek a absolutní rozdíl je větší než 2 - zkontrolovat správnost zjištění a zapsání údajů o odevzdaných obálkách a o celkovém počtu platných hlasů (<i>kap. 9 Pokynů</i>).
I06	Počet zapsaných voličů neodpovídá očekávané hodnotě xxxxx Rozdíl mezi počtem osob zapsaných do výpisů ze stálého a zvláštního seznamu celkem a počtem voličů vedeným v registru okrsků musí být: buď v rozmezí -9 až +14 absolutně, nebo v rozmezí -17 % až +30 %.
I07	Velká volební účast Voleb se zúčastnilo více než 88 % osob zapsaných do výpisů ze stálého a zvláštního seznamu voličů celkem - zkontrolovat správnost zjištění a zapsání údajů o odevzdaných obálkách, příp. i počtu osob v seznamu voličů (<i>kap. 6 a 7 Pokynů</i>).
I08	Příliš mnoho využitých přednostních hlasů celkem za okrsek Pokud je odevzdáno celkově alespoň 5 platných hlasů, pak celkový počet uplatněných přednostních hlasů za všechny strany má být menší než 60 % z teoreticky možných přednostních hlasů (<i>kap. 13 Pokynů</i>).

- I09 Málo nebo žádné přednostní hlasy celkem za okrsek
Pokud je odevzdáno celkově alespoň 15 platných hlasů, pak celkový počet uplatněných přednostních hlasů za všechny strany má být alespoň 1 % z teoreticky možných přednostních hlasů (*kap. 13 Pokynů*).
- I10 Příliš mnoho využitých přednostních hlasů pro stranu č.: xx, xx, ...
Pokud je pro volební stranu odevzdáno alespoň 15 hlasů, pak počet uplatněných přednostních hlasů v rámci této strany má být menší než 80 % z teoreticky možných přednostních hlasů pro stranu (*kap. 13 Pokynů*).
- I11 Málo využitých přednostních hlasů pro stranu č.: xx, xx, ...
Pokud je pro volební stranu odevzdáno alespoň 60 hlasů, pak v rámci této strany mají být uplatněny alespoň 2 přednostní hlasy (*kap. 13 Pokynů*).

Poznámka: Pokud nastane chyba I08 nebo I09, chyby I10 A I11 se již neprovádí.

Poznámka: informace k pořizování a opravám jsou v kapitole 5.1 plného návodu; při řešení chyb je vhodné nejprve zkontrolovat, zda nejde o překlep při zápisu zjištěného údaje a následně překontrolovat správnost postupu zjištění a zápisu údaje/údajů podle Pokynů pro okrskové volební komise, které jsou pro členy komisí k dispozici i v elektronické podobě na internetové stránce volby.cz.